ต้นฉบับ
ศูนย์คุณภาพ

โรงพยาบาลพระปกเกล้า

วิธีปฏิบัติงาน (Work Instruction : WI)

เรื่อง "การจัดการศพเสียชีวิตในโรงพยาบาล"

รหัสเอกสาร

WI-FOR-01-1069

	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ลายเซ็น	วัน เดือน ปี
ผู้จัดทำ	นพ.กวินท์ ศัลย์วิเศษ	กลุ่มงานนิติเวช		
ผู้ทบทวน	นพ.กนก วัยธรรม	หัวหน้ากลุ่มงานนิติเวช		
ผู้อนุมัติ	นพ.กนก วัยธรรม	หัวหน้ากลุ่มงานนิติเวช		

เรียบเรียงและจัดเก็บ โดยกลุ่มงานพัฒนาคุณภาพบริการและมาตรฐาน

นพ.ไพศาล สหพัฒนา
รองผู้อำนวยการด้านพัฒนาระบบบริการและสนับสนุนบริการสุขภาพ

โรงพยาบาลพระปกเกล้า	**วิธีปฏิบัติงาน** (WORK INSTRUCTION)	
	เรื่อง : **การจัดการศพเสียชีวิตในโรงพยาบาล**	
	รหัสเอกสาร : **WI-FOR-01-1069**	วันที่เริ่มใช้ : **1 ตุลาคม 2569**
	ผู้รับผิดชอบ : **กลุ่มงานนิติเวช**	

1.0 วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศพผู้ที่เสียชีวิตในโรงพยาบาลพระปกเกล้า

2.0 ขั้นตอนการทำงาน

2.1 คำนิยามศัพท์

2.1.1 ศพผู้เสียชีวิต หมายถึง ร่างกายของบุคคลที่สิ้นสภาพบุคคลตามกฎหมาย โดยมีการหยุดทำงานอย่างถาวรของระบบหมุนเวียนโลหิต ระบบหายใจ และระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งได้รับการตรวจยืนยันโดยแพทย์เรียบร้อยแล้ว

2.1.2 ผู้สิทธิจัดการศพ หมายถึง บุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดโดยตรงกับผู้เสียชีวิต ซึ่งมีสิทธิ์ตามกฎหมายในการติดต่อขอรับศพ หรือตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศพ ได้แก่: **ผู้สืบสันดาน:** บุตร (โดยชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรที่บิดารับรองแล้ว) หลานเหลน **ผู้บุพการี:** บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย **และภรรยาตามกฎหมาย**

2.1.3 การตายผิดธรรมชาติ หมายถึง การตายที่มิได้เกิดจากโรคหรือความเสื่อมตามวัยของร่างกาย ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๑๔๘) ระบุไว้ 5 ลักษณะ ได้แก่:
- การฆ่าตัวตาย
- การถูกผู้อื่นทำให้ตาย (ฆาตกรรม)
- การถูกสัตว์ทำร้ายตาย
- การตายโดยอุบัติเหตุ
- การตายโดยยังมิปรากฏเหตุ (ตายโดยไม่ทราบสาเหตุ)

2.1.4 เอกสารแจ้งชันสูตรต่อกลุ่มงานนิติเวช หมายถึง หนังสือที่ออกโดยกลุ่มงานนิติเวช เพื่อให้หอผู้ป่วยใน หอผู้ป่วยนอกและห้องฉุกเฉินใช้แจ้งต่อห้องศพประกอบการรับศพ เพื่อให้ทราบรายละเอียดการเสียชีวิต

2.1.5 หนังสือรับรองการตาย (ทร. ๔/๑) หมายถึง เอกสารที่ออกโดยแพทย์เพื่อรับรองการตายของบุคคล ซึ่งระบุสาเหตุการตาย (Cause of Death) ทั้งทางตรงและทางอ้อม ตามหลักเกณฑ์ทางการแพทย์ โดยออกจากระบบหนังสือรับรองการตายอิเลกทรอนิกส์ (e-MDC) เพื่อให้ญาตินำไปใช้เป็นหลักฐานในการแจ้งตายต่อสำนักทะเบียนท้องถิ่นเพื่อออก **"ใบมรณบัตร" (ทร. ๔)** ต่อไป

2.1.6 **"การตายระหว่างการควบคุมของเจ้าพนักงาน" หมายถึง** การตายที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ผู้ตายถูกควบคุมตัวโดยเจ้าพนักงาน ซึ่งอ้างว่าปฏิบัติการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างถูกควบคุมตัวของเจ้ารวมถึงการตายในสถานพยาบาลระหว่างการควบคุมตัวของเจ้าพนักงาน

2.2 <u>ขั้นตอนการปฏิบัติ</u>

โรงพยาบาลพระปกเกล้า	**วิธีปฏิบัติงาน** (WORK INSTRUCTION)	
	เรื่อง : **การจัดการศพเสียชีวิตในโรงพยาบาล**	
	รหัสเอกสาร : **WI-FOR-01-1069**	วันที่เริ่มใช้ : **1 ตุลาคม 2569**
	ผู้รับผิดชอบ : **กลุ่มงานนิติเวช**	

เมื่อพบการเสียชีวิตในโรงพยาบาลมีขั้นตอนปฏิบัติดังต่อไปนี้

2.2.1 พยาบาลประจำห้องฉุกเฉิน พยาบาลหอผู้ป่วยใน และพยาบาลห้องตรวจผู้ป่วยนอก จัดทำ"เอกสารแจ้งชันสูตรต่อกลุ่มงานนิติเวช" โดยไม่ทำการใด ๆ แก่ศพ เช่น อาบน้ำศพ แต่งตัวศพ เป็นต้น จากนั้นทำการแจ้งต่อพนักงานรักษาศพ ที่เบอร์ภายใน 4507 (เอกสารแจ้งชันสูตรต่อกลุ่มงานนิติเวช สามารถดาวน์โหลดได้ใน PPK Document กลุ่มงานนิติเวช)

2.2.2 พนักงานรักษาศพทำการตรวจอัตลักษณ์บุคคล และเอกสารแจ้งชันสูตรต่อกลุ่มงานนิติเวช ร่วมกับพยาบาลประจำหอผู้ป่วย โดยเทียบเคียงป้ายข้อมือและเอกสารเวชระเบียนระบุชื่อผู้เสียชีวิต ร่วมกับตรวจสอบทรัพย์ผู้เสียชีวิตพร้อมทั้งบันทึกรายละเอียดทรัพย์ตรวจพบ

2.2.3 พนักงานรักษาศพทำการรับเอกสารดังต่อไปนี้กับพยาบาลประจำหอผู้ป่วย

๒.๑ เอกสารแจ้งชันสูตรต่อกลุ่มงานนิติเวช

๒.๒ เวชระเบียนผู้ป่วยในโรงพยาบาล (ถ้ามี)

๒.๓ หนังสือรับรองการตาย (ทร. ๔/๑) (เฉพาะกรณีเสียชีวิตในหอผู้ป่วย ยกเว้นหอผู้ป่วยศัลยกรรมอุบัติเหตุ หอผู้ป่วยวิกฤติอุบัติเหตุ หอผู้ป่วยศัลยกรรมประสาท)

2.2.4 พนักงานรักษาศพตรวจสอบเอกสารจากพยาบาลว่าครบถ้วนสมบูรณ์ก่อนทำการเคลื่อนย้ายศพมายังห้องเก็บศพ

2.2.5 พนักงานรักษาศพทำการเคลื่อนย้ายศพกลับมายังงานรักษาศพ อาคารพยาธิวิทยากายวิภาค ทำการตรวจสอบเอกสารแจ้งชันสูตรต่อกลุ่มงานนิติเวชเพื่อประเมินว่าเป็นการตายผิดธรรมชาติหรือไม่

➢ กรณีเสียชีวิตตามธรรมชาติ

- ให้ญาติสายตรงของผู้เสียชีวิต เขียนคำร้องขอรับศพ พร้อมยื่นเอกสาร 1.บัตรประชาชนตัวจริงของผู้เสียชีวิต 2.บัตรประชาชนตัวจริงของผู้เสียชีวิต 3.ทะเบียนบ้านตัวจริงของญาติผู้ขอรับศพ 4.ทะเบียนบ้านตัวจริงของญาติผู้ขอรับศพ เมื่อพนักงานรักษาศพตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารเรียบร้อยแล้ว จึงมอบศพให้ญาติพร้อมออกใบนัดรับหนังสือรับรองการตาย

➢ กรณีเสียชีวิตผิดธรรมชาติ หรือเป็นการตายระหว่างการควบคุมของเจ้าพนักงาน

- พนักงานรักษาศพแจ้งแพทย์เวรนิติเวช
- แพทย์เวรนิติเวชตรวจสอบเวชระเบียนและออกเอกสารแจ้งพนักงานสอบสวนทำการชันสูตรพลิกศพตามกฎหมายร่วมกับพนักงานสอบสวนและพนักงานรักษาศพ

โรงพยาบาลพระปกเกล้า	**วิธีปฏิบัติงาน** (WORK INSTRUCTION)	
	เรื่อง : **การจัดการศพเสียชีวิตในโรงพยาบาล**	
	รหัสเอกสาร : **WI-FOR-01-1069**	วันที่เริ่มใช้ : **1 ตุลาคม 2569**
	ผู้รับผิดชอบ : **กลุ่มงานนิติเวช**	

- ออกหนังสือแจ้งพนักงานสอบสวนชันสูตรพลิกศพให้แก่ญาติ เพื่อแจ้งชันสูตรพลิกศพ ณ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองจันทบุรี เพื่อขอรับรายงานชันสูตรพลิกศพ
- ภายหลังทำการชันสูตรพลิกศพเรียบร้อยจึงมอบศพให้ญาติพร้อมออกใบนัดรับหนังสือรับรองการตาย

2.2.6 กรณีพบผู้เสียชีวิตภายในบริเวณโรงพยาบาล นอกเหนือจากหอผู้ป่วย ห้องตรวจผู้ป่วยนอก และห้องฉุกเฉิน เช่น หอพัก หรือบริเวณอื่นภายในโรงพยาบาล ให้ผู้พบเหตุแจ้งห้องตรวจอุบัติเหตุฉุกเฉิน เพื่อประเมินผู้ป่วยและยืนยันการเสียชีวิต

- กรณีห้องตรวจอุบัติเหตุฉุกเฉินประเมินแล้วมีการเคลื่อนย้ายผู้เสียชีวิตมายังห้องตรวจอุบัติเหตุฉุกเฉิน ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดการศพของห้องตรวจอุบัติเหตุฉุกเฉิน
- กรณีแพทย์จากห้องตรวจอุบัติเหตุฉุกเฉินประเมินและยืนยันการเสียชีวิต ณ สถานที่พบศพ โดยไม่มีการเคลื่อนย้ายผู้เสียชีวิตมายังห้องตรวจอุบัติเหตุฉุกเฉิน ให้ผู้พบศพหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบพื้นที่แจ้งฝ่ายบริหาร และกลุ่มงานนิติเวช เพื่อดำเนินการชันสูตรพลิกศพตามขั้นตอนและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยกรณีเกิดเหตุนอกเวลาราชการ ให้ผู้พบเหตุแจ้ง ผู้บริหารนอกเวลาราชการตามเวรที่รับผิดชอบ และแพทย์เวรนิติเวช เพื่อรับทราบและดำเนินการตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง

3.0 รายการความเสี่ยง

3.1 การระบุบุคคลผิดนำไปสู่การมอบศพให้ญาติผิดราย
3.2 ทรัพย์สินของผู้ตายสูญหาย
3.3 การจำแนกการเสียชีวิตผิดประเภท (ตายตามธรรมชาติ หรือ ตายผิดธรรมชาติ)
3.4 ปัญหาการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ภายในโรงพยาบาล

4.0 ตัวชี้วัด

4.1 ร้อยละของการรับศพพร้อมเอกสารครบถ้วน มากกว่าร้อยละ 95
4.2 จำนวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดการศพ/การส่งมอบเอกสาร น้อยกว่าร้อยละ 5
4.3 อัตราความผิดพลาดในการส่งมอบศพผิดราย เป็น 0

โรงพยาบาลพระปกเกล้า	**วิธีปฏิบัติงาน** (WORK INSTRUCTION)	
	เรื่อง : **การจัดการศพเสียชีวิตในโรงพยาบาล**	
	รหัสเอกสาร : **WI-FOR-01-1069**	วันที่เริ่มใช้ : **1 ตุลาคม 2569**
	ผู้รับผิดชอบ : **กลุ่มงานนิติเวช**	

5.0 ภาคผนวก

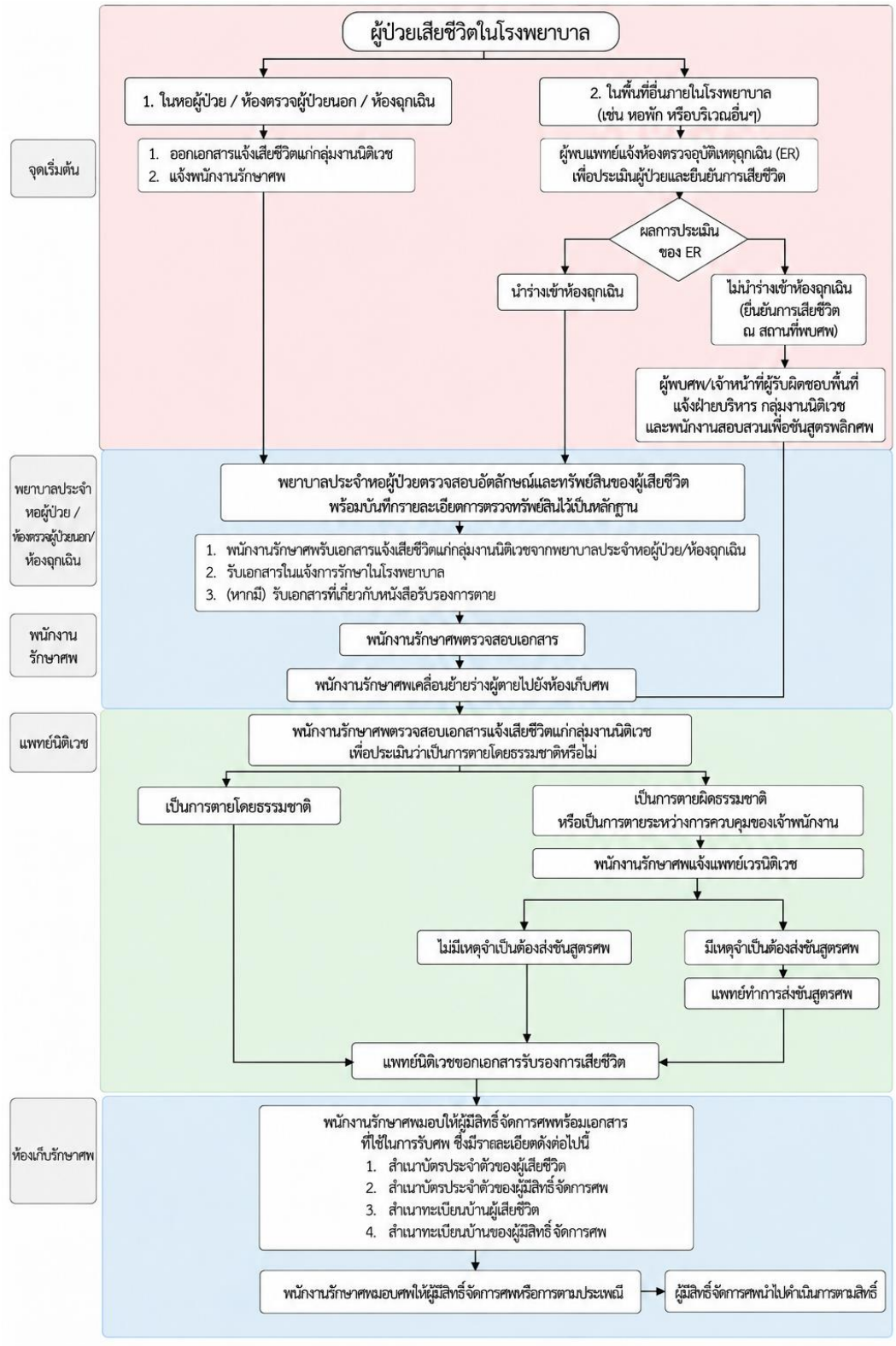
5.1 Work Flow ขั้นตอนการจัดการผู้ป่วยเสียชีวิตในโรงพยาบาล

5.2 เอกสารแจ้งชันสูตรพลิกศพต่อกลุ่มงานนิติเวช

5.3 หนังสือรับรองการตาย (ทร. ๔/๑)

โรงพยาบาลพระปกเกล้า	**วิธีปฏิบัติงาน** (WORK INSTRUCTION)	
	เรื่อง : **การจัดการศพเสียชีวิตในโรงพยาบาล**	
	รหัสเอกสาร : **WI-FOR-01-1069**	วันที่เริ่มใช้ : **1 ตุลาคม 2569**
	ผู้รับผิดชอบ : **กลุ่มงานนิติเวช**	

5.1 Work Flow ขั้นตอนการจัดการผู้ป่วยเสียชีวิตในโรงพยาบาล

ต้นฉบับ
ศูนย์คุณภาพ

เอกสารแจ้งชันสูตรพลิกศพต่อกลุ่มงานนิติเวช

ติดสติ๊กเกอร์ผู้ป่วย

วันที่เสียชีวิต.....เวลาที่เสียชีวิต.....

สาเหตุและลักษณะการเสียชีวิต

☐ ตายตามธรรมชาติ (โปรดระบุโรค): _____

☐ ตายผิดธรรมชาติ (โปรดระบุ): ☐ ฆ่าตัวตาย ☐ ถูกทำร้าย ☐ อุบัติเหตุ ☐ ถูกสัตว์ทำร้าย (งูกัด ฯลฯ) ☐ ยังไม่ทราบสาเหตุการตาย

☐ ตายระหว่างการควบคุมของเจ้าพนักงาน (เช่น นักโทษ)

หมายเหตุ: กรณีตายผิดธรรมชาติ ครอบคลุมถึงการตายจากโรคที่เป็นภาวะแทรกซ้อนหรือผลสืบเนื่องจากการฆ่าตัวตาย ถูกทำร้าย อุบัติเหตุ หรือถูกสัตว์ทำร้ายด้วย ซึ่งจำเป็นต้องมีการชันสูตรพลิกศพตามกฎหมาย

การติดเชื้อและข้อควรระวังในการจัดการศพ

☐ ไม่มีการติดเชื้อที่ต้องระวังเป็นพิเศษ

☐ มีการติดเชื้อที่ต้องระวัง โรคติดต่อ: _____

ข้อควรระวังพิเศษ (เลือกทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง): ☐ Airborne precautions ☐ Droplet precautions ☐ Bloodborne precautions

☐ Contact precautions ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ): _____

ทรัพย์สินที่ติดมากับศพ

☐ ไม่มี ☐ มี (โปรดระบุรายการ): _____

รายละเอียดการฝากเก็บศพ

☐ ไม่ฝากเก็บ ☐ ฝากเก็บ ตั้งแต่วันที่ _____ ถึง _____

ข้อมูลการรับรองการตาย

เลขที่หนังสือรับรองการตาย: _____ แพทย์ผู้รับรองการตาย: _____

สถานะการชำระค่าใช้จ่าย

☐ ชำระเรียบร้อยแล้ว ☐ ค้างชำระ ให้ญาติต้องติดต่อที่: ☐ หอผู้ป่วย ☐ งานประกัน ☐ อื่นๆ (ระบุ) _____

ข้อมูลติดต่อของญาติผู้เสียชีวิต

ชื่อ-นามสกุล: _____ ความสัมพันธ์กับผู้เสียชีวิต: _____

เบอร์โทรศัพท์: _____

ข้อมูลเพิ่มเติมหรือหมายเหตุ _____

ผู้บันทึกข้อมูล

ลงชื่อ: _____

(_____)

ตำแหน่ง: _____

พนักงานรักษาศพ

ลงชื่อ: _____

(_____)

ตำแหน่ง: _____

ต้นฉบับ
ศูนย์คุณภาพ

ท.ร.4/1 ตอนที่ 1

หนังสือรับรองการตาย

รหัสสถานพยาบาล 10664

สถานพยาบาลที่ออกหนังสือรับรอง โรงพยาบาลพระปกเกล้า
ตำบล วัดใหม่ อำเภอ เมืองจันทบุรี จังหวัด จันทบุรี
ที่ /

วันที่ 1 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2569

1. ผู้ตาย	1.1 ชื่อตัว - นามสกุล	1.2 เลขบัตรประชาชน		1.3 เพศ ชาย
	1.4 อายุ ปี	1.5 สัญชาติ ไทย	1.6 อาชีพ	1.7 สถานภาพการสมรส
	1.8 ที่อยู่			1.9 ศาสนา พุทธ
2. รายการตาย	2.1 ตายวันที่ 1 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2569 เวลา. 00:43		2.2 ผู้รักษาก่อนตาย	
	2.3 โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ CAPITAL LETTER) a) (due to) b) (due to) c) (due to) d) 2.4 โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นเหตุหนุน			ระยะเวลาเริ่มเป็นโรคจนกระทั่งเสียชีวิต
	2.5 โรคหรือภาวะที่เจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎร์ควรคัดลอกลงในช่อง "สาเหตุการตาย" ในมรณบัตร (ให้เขียนเพียงโรคหรือภาวะเดียวเท่านั้นโดยเขียนเป็นภาษาไทย) 2.6 หากผู้เสียชีวิตเป็นสตรี ☐ ไม่ตั้งครรภ์ ☐ กำลังตั้งครรภ์ ... สัปดาห์ ขณะเสียชีวิต ☐ เพิ่งสิ้นสุดการตั้งครรภ์ไม่เกิน 6 สัปดาห์ ☐ ไม่ทราบ			
3. สถานที่ตาย	3.1 ชื่อสถานที่ โรงพยาบาลพระปกเกล้า ที่อยู่ 38 ถ.เลียบเนิน ตำบลวัดใหม่ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี			3.2 พักอยู่สถานที่ตายนาน 0 ปี 0 เดือน 16 วัน
4. มารดาบิดาของผู้ตาย	4.1 ชื่อตัว - ชื่อสกุลมารดา		4.2 สัญชาติ ไทย	4.3 เลขประจำตัวประชาชน
	4.4 ชื่อตัว - ชื่อสกุลบิดา		4.5 สัญชาติ ไทย	4.6 เลขประจำตัวประชาชน
5. ผู้รับรองการตาย	5.1 ชื่อตัว - ชื่อสกุล			เลขประจำตัวประชาชน
	5.2 เป็น ☑ แพทย์แผนปัจจุบัน ☐ พยาบาล ☐ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ระบุ ...			

หมายเหตุ : สาเหตุการตายที่ระบุในหนังสือรับรองการตายฉบับนี้ระบุไว้ตามเกณฑ์บัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศ เพื่อรวบรวมข้อมูลทะเบียนราษฎร์, ทำสถิติการตายของประเทศ และใช้ในด้านการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขเท่านั้น จึงอาจแตกต่างจากใบรับรองทางกฎหมายชนิดอื่น (เช่น ใบชันสูตรพลิกศพ) ได้

ขอรับรองว่ารายงานข้างต้นถูกต้อง

ลงชื่อ ..... ผู้รับรองการตาย
( )